

Motion till riksdagen

1989/90:T523

av Sven-Olof Petersson och Roland Larsson

(båda c)

En ny järnvägsförbindelse i sydöstra Sverige

De svenska järnvägarnas omfattning har minskat kraftigt de senaste årtiondena. Som helhet har denna form av s.k. rationalisering genom avveckling lett till avsevärda försämringar på kommunikationsområdet.

Denna försämring har fått en speciell markering de senaste åren i och med att staten målmedvetet frånhänt sig ansvaret för ett betydande antal järnvägslinjer utanför de största stambanorna. Detta förlopp har medfört att delar av vårt land, där det redan tidigare var ett svagt järnvägsnät, blivit i stort sett utan spårbundna förbindelser.

Sydostkustbana

Vi redovisar här behovet av en modern och effektiv sydostkustbana utgående från Norrköping över Västervik–Oskarshamn–Kalmar–Karlskrona–Karlskrona samt vidare fram till Kristianstad–Hässleholm. Behovet har funnits en lång följd av år och successivt förstärkts.

Handel och utbyte med Östeuropa

Den pågående positiva förändringen av människornas tillvaro – främst frihetsmässigt men efterhand också materiellt – i huvuddelen av de östeuropeiska länderna medför att Sveriges placering och betydelse på kartan över vår världsdelen måste omvärderas. Det är framför allt vårt lands sydöstra del, som med sitt geografiska läge kommit att få en ökad tyngd ifråga om förbindelserna av olika slag till och från de östeuropeiska staterna. Dessa kontakter kommer praktiskt att utgöras av bl.a. rese- och transporttillfällen med båt på "Östersjövägen" från och till svenska hamnar. Från dessa är det av betydelse att det finns goda järnvägsförbindelser till och från övriga delar av Sverige. Utmed sträckningen av den avsedda nya järnvägslinjen finns 5–6 hamnar, varifrån båttrafik över Östersjön kan förekomma och som därför har stort behov av effektiv tågtrafik.

Från hamnarna i de nämnda huvudorterna utmed den nya järnvägslinjen är det kortast avstånd över Östersjön till Polen, Östtyskland, Tjeckoslovakien, Ungern, Rumänien, Bulgarien, sydvästra delarna av Ryssland samt flertalet av de baltiska staterna. Detta är sammantaget ett mycket folkrikt område med utrymme för och behov av utveckling.

Sveriges situation i denna process är betydelsefull. Det är nödvändigt att

vårt land bygger ut egna förutsättningar för en sådan medverkan, till gagn för det svenska samhället. I dessa förutsättningar ingår en modern järnvägslinje.

Mot. 1989/90
T523

Stärk utvecklingen i sydost

Den sydöstra delen av landet har under lång tid brottats med svåra problem. Utflyttningen, i synnerhet av ungdomar, har varit stor och antalet arbetstillfällen liksom företagandet i stort har minskat eller haft en svag utveckling. Faktorerna till detta är många. Exempelvis har tillgången till högre utbildning under lång tid varit sämre än i övriga delar av landet. En orsak finner vi i bristen och i många fall avsaknaden av ändamålsenliga kommunikationer. En förbättring vad gäller järnvägen torde bidra till att olika företag skulle vara mera intresserade av att etablera sig inom regionen.

Sårbarhet

Det finns ytterligare ett motiv för att anlägga en här föreslagen järnväg. Genom nedläggningen av eller brister i underhållet av flera linjer, inte minst i Sydsverige, har järnvägstrafiken blivit mycket sårbar. Detta gäller framför allt vid svåra olyckor på järnvägarna, som kan hindra tågtrafik ibland under flera dygn. Främst i sådana lägen är det värdefullt att något så när parallellgående linjer finns att tillgå. Med t ex långa trafikstopp på södra stambanan söder om Mjölby finns nu ingen annan färdväg för tågen där än att köra över Hallsberg–Göteborg–Helsingborg–Malmö och omvänt. Med en ny järnvägslinje från Norrköping och utmed sydostkusten med anslutning till södra stambanan i Hässleholm minskar sårbarhet av detta slag i mycket stor omfattning.

Utmed flertalet Europavägar i Sverige går järnvägar. Det finns onekligen ett likartat motiv för och behov av en bra järnväg utmed E 66, som ju utgår från Norrköping och sedan sträcker sig genom östra Småland samt Blekinge och vidare fram till Malmö.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bättre järnvägsförbindelser för sydöstra Sverige.
2. att riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning med uppgift att ta fram erforderliga beräkningar och beslutsunderlag som kan anses nödvändiga för ett kommande avgörande beslut om en sydostkustbana.

Stockholm den 24 januari 1990

Sven-Olof Petersson (c)

Roland Larsson (c)